

Rapport

Projectnummer: 374953

Referentienummer: SWNL0267344

Datum: 15-10-2020

Verkennd natuuronderzoek Koningsweg en Otterloseweg, Arnhem

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Concept

Verantwoording

Titel	Verkenkend natuuronderzoek Koningsweg en Otterloseweg, Arnhem
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	374953
Referentienummer	SWNL0267344
Revisie	C1
Datum	15-10-2020
Auteur	Hannah Löwenhardt
E-mailadres	hannah.lowenhardt@sweco.nl
Gecontroleerd door	Yann Horstink
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten	4
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden.....	7
2.1	Toetsingskader	7
2.2	Inventarisatie	8
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	8
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	10
3.1	Toetsingkader	10
3.2	Methode.....	11
3.3	Voorkomende ecotopen	12
3.4	Planten.....	12
3.5	Vleermuizen	13
3.6	Overige zoogdieren	14
3.7	Vogels	15
3.8	Amfibieën	16
3.9	Reptielen.....	16
3.10	Vissen	17
3.11	Ongewervelden.....	17
4	Natuurbeleidskaders	18
4.1	Toetsingskader	18
4.2	Natuurnetwerk Nederland.....	18
4.2.1	Toetsingskader	18
4.2.2	Inventarisatie, analyse en toetsing effecten	18
4.3	Gebieden buiten het NNN	19
5	Conclusies.....	20

1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - soorten.
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) gebieden buiten het NNN.

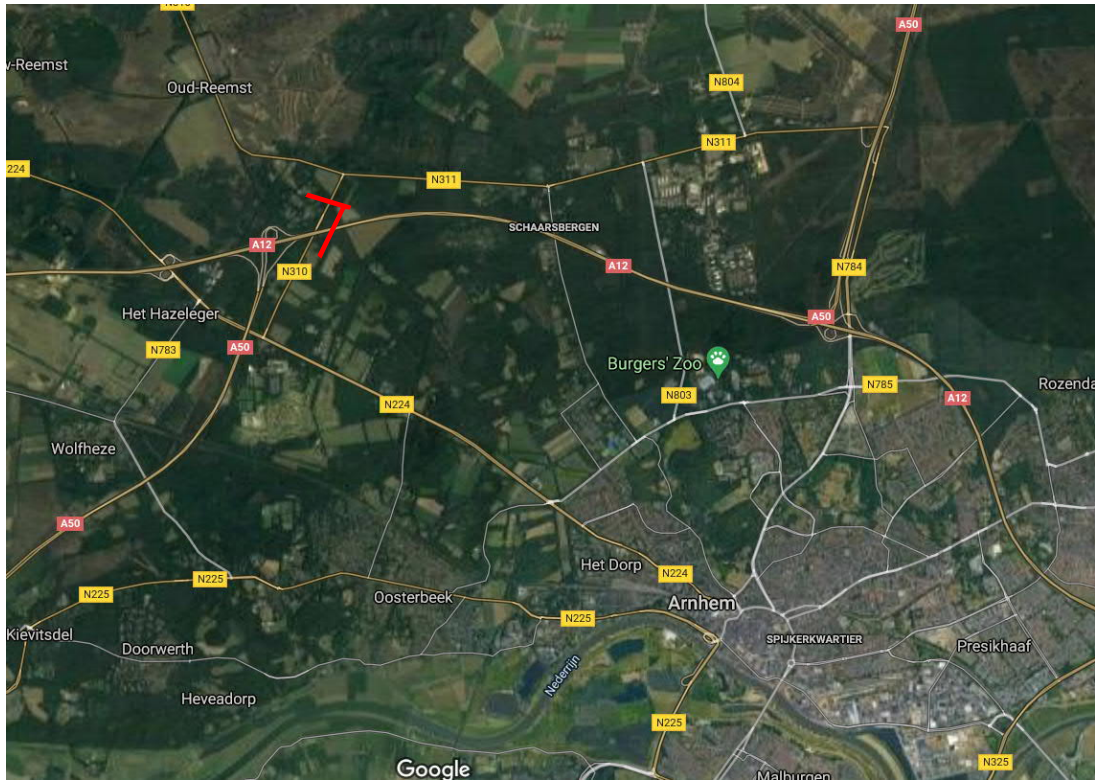
Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied, en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat, moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

In dit verkennend onderzoek heeft toetsing plaatsgevonden op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders.

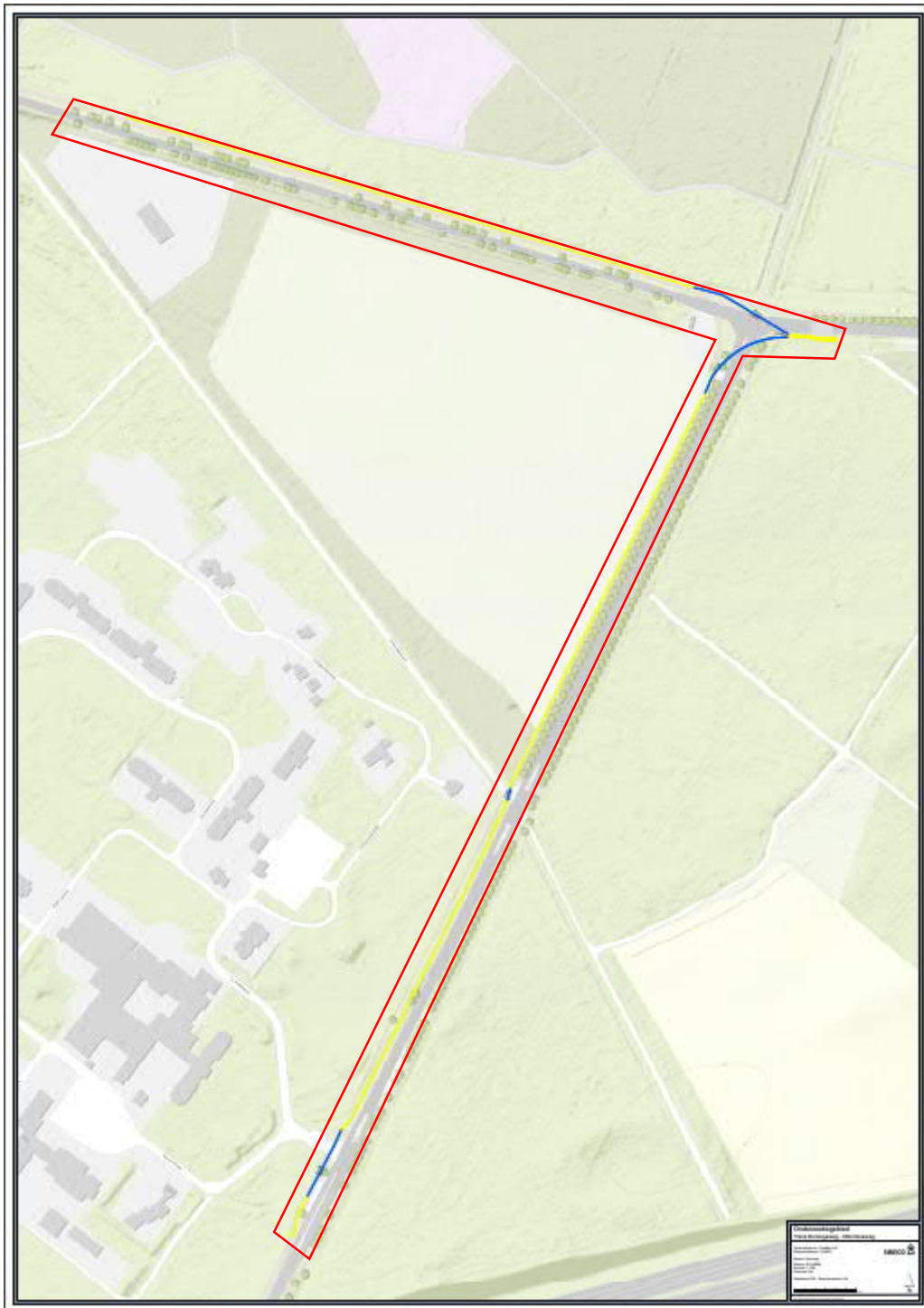
1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

In de wijk Schaarsbergen, gelegen in het noordwesten van Arnhem, en in het Natura 2000-gebied de Veluwe, zal ter verzwaring van de aansluiting van een oude defensiebunker en voor de aanleg van een nieuwe middenspanningruimte (MSR), een tracé van kabels gelegd worden. In het plangebied (fig. 1) dienen middenspanningskabels en laagspanningskabels gelegd te worden door drie bermstroken. Het tracé start vlak onder de Hartenkoning (weg) en loopt parallel aan de westzijde van de Koningsweg (N310) richting het noorden. Hierbij kruist het de Hardewijkerweg en vervolgens met een hoek naar het oosten, de Koningsweg. Het tracé loopt vervolgens een stukje parallel aan de zuidkant van de Koningsweg (N311) en doorkruist de weg vervolgens naar het noorden om zo parallel aan de Otterloseweg (N311) te lopen. Het tracé eindigt vlak voor de Hardewijkerweg. De provinciale wegen waarlangs het tracé zal worden aangelegd, gaan door het Natura 2000-gebied de Veluwe en het Gelders Natuurnetwerk heen. Rondom het plangebied ligt bos en open vlakte, deze gebieden zullen niet worden aangetast door de maatregelen. Het tracé zelf doorkruist vooral de berm van de wegen en fietspaden. Het verloop van het tracé is weergegeven in figuur 2..

De werkzaamheden bestaan uit het realiseren van een nieuw tracé laag- en middenspanningskabels ten behoeve van verzwaring van de aansluiting van een oude defensiebunker en het plaatsen en aansluiten van een nieuwe MSR ten behoeve van de betreffende verzwaring en eventuele toekomstige projecten. In de hierboven besproken bermen wordt een geul gegraven, evenals gestuurde boringen om de wegen te doorkruisen. Ter hoogte van de kruising zal de nieuwe MSR geplaatst worden. Voor de werkzaamheden zal geen bomenkap plaatsvinden.

Figuur 1 Ligging van het plangebied (rood kader). Bron: Google maps.

Figuur 2 Verloop van het tracé in geel en blauw, binnen het plangebied (rood kader).

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- of verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningsplicht voor projecten die significant negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer volgens de in voorgaande alinea beschreven procedure. De provinciale beleidsregels stikstof geven hier een nadere inhoudelijke invulling aan.

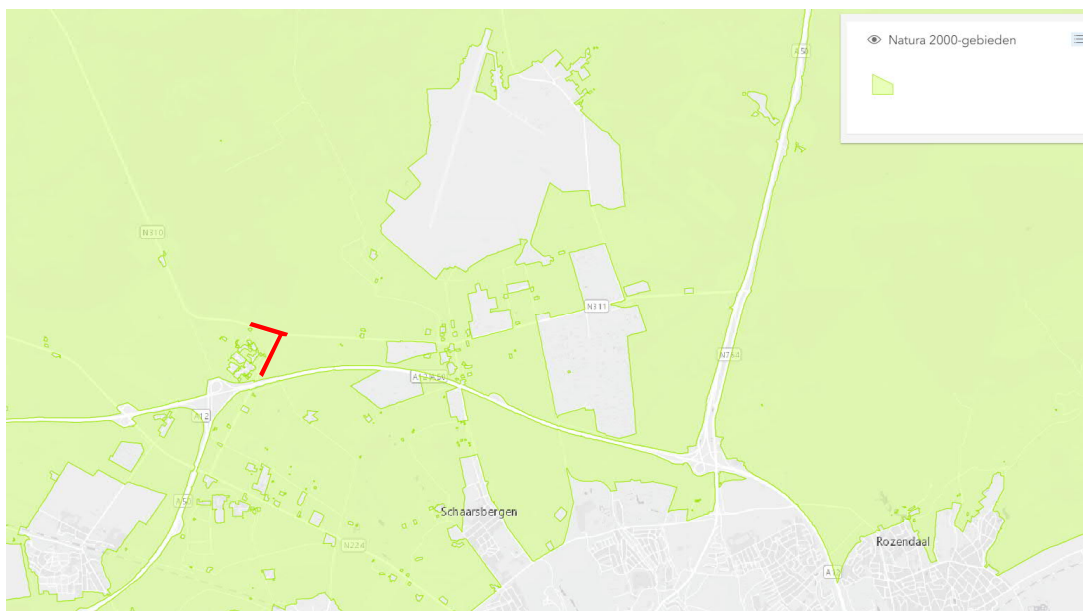
In de navolgende paragrafen is verkend of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden op basis van de ligging van het plangebied en reikwijdte van effecten. Indien op basis van deze verkenning effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningsplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn, volgt een passende beoordeling.

- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten, volgt een ADC-toets.
- ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebieden-database van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het plangebied in het Natura 2000-gebied de Veluwe ligt, met het dichtstbijzijnde volgende Natura 2000-gebied (Rijntakken) op circa 8 km. Op basis van de afstand tot het Natura 2000-gebied Rijntakken, zijn effecten, met uitzondering van stikstof-depositie, op voorhand uit te sluiten.

Figuur 3 Ligging plangebied (rood kader) ten opzichte van Natura 2000-gebied de Veluwe (bron: Esri Nederland, Community Maps Contributors).

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt binnen het Natura 2000-gebied de Veluwe. Dit gebied is aangewezen onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het plangebied ligt buiten de gebieden aangewezen voor de habitattypen waardoor directe negatieve effecten in de vorm van versnippering en oppervlakteverlies kunnen worden uitgesloten. Het plangebied ligt wel binnen gebieden aangewezen als leefgebieden. De werkzaamheden vinden echter plaats in de smalle wegberm langs de weg, wat geen essentieel leefgebied vormt voor deze soorten. Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden worden bepaalde delen uitgesloten. Hieronder vallen onder andere wegverhardingen met wegbermen (Aanwijzingsbesluit 2014). Omdat de werkzaamheden uitsluitend in de wegberm kort aan verharding en onder de weg door plaatsvinden, is daarmee een negatief effect in de vorm van versnippering en oppervlakteverlies op het Natura 2000 gebied uitgesloten.

Effecten als gevolg van de werkzaamheden, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, reiken tot enkele honderden meters ver. Bij de aanleg van het tracé wordt geen verdroging of vernatting verwacht. Om lichteffecten te voorkomen, zullen de werkzaamheden overdag moeten plaatsvinden. Omdat de werkzaamheden naast drukke provinciale wegen plaatsvinden, vallen de effecten ten gevolge van optische- en geluidsverstoring weg in het verkeer en kunnen deze op voorhand worden uitgesloten.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden zal gebruik gemaakt worden van verschillende materieel dat gepaard gaat met stikstofemissies, zoals een graafmachine en een machine voor horizontaal grondgestuurde boringen. Deze stikstof kan zich over een afstand van enkele kilometers door de lucht verplaatsen. Omdat het plangebied in Natura 2000-gebied de Veluwe ligt, kan geringe uitstoot al negatieve effecten hebben in de vorm van verzuring en vermesting op verscheidene stikstofgevoelige habitattypen. Dit, en effecten op omliggende Natura 2000-gebieden zijn niet uit te sluiten. Om de effecten hiervan in beeld te brengen, dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingkader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a.: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b.: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c.: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

In provincie Gelderland geldt met artikel 3.68 een dergelijke vrijstelling. De in tabel 1 genoemde soorten zijn daarmee binnen de gehele provincie en gedurende het hele jaar vrijgesteld:

Tabel 1 *Vrijgestelde soorten voor de provincie Gelderland*

Nederlandse naam
Aardmuis
Bosmuis
Bruine kikker
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Gewone pad
Haas
Huisspitsmuis
Kleine watersalamander
Konijn
Meerkikker
Middelste groene kikker
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Vos
Woelrat

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de Wet natuurbescherming, geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming. Er is dan geen ontheffing nodig.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor is de Nederlandse Database Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd over een periode van 5 jaar (2015-2020).

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 21 september 2020 door Yann Horstink en Hannah Löwenhardt, ecologen van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in het kader van Wet natuurbescherming van toepassing is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wet natuurbescherming beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen, zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten, worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.3 Voorkomende ecotopen

Het plangebied bestaat afwisselend uit bebost gebied met schrale, met strooisel en gras bedekte bermen, open gebied met verstoorde bermen met algemene grassen en stikstofminnende soorten en bermen met voornamelijk jonge uitheemse soorten (Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers). Naast vrijwel het gehele plangebied ligt hekwerk met afwisselend daartussen een bomenrij aan de ene kant, bos en heide of verruigd grasland, en fietspad met daarachter een bomenrij aan de andere kant. Deze gebieden bevinden zich buiten het gebied van de werkzaamheden, evenals de bomenrijen. Ook bevindt zich een dassentunnel in het plangebied. Deze is in gebruik.

3.4 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF toont geen waarnemingen van beschermde plantensoorten binnen het plangebied en de nabije omgeving. Op een afstand van meer dan een kilometer is de waarneming van een dennenorchis bekend; het plangebied vormt hiervoor echter geen geschikt habitat. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Beschermde plantensoorten stellen doorgaans specifieke habitatseisen aan hun groeiplaats en zijn veelal gekenmerkt door een gering verspreidingsgebied. De vegetatie binnen het beboste plangebied is schraal, en op sommige plekken overgroeid met jonge uitheemse bomen. Ook ligt op een aantal plekken een dikke strooisel laag. Kenmerkende soorten van schrale bermen zijn niet waargenomen. Dit wordt mogelijk veroorzaakt door beheer van de berm en bijvoorbeeld het gebruik van strooizout. In het open gebied bevindt zich een voedselrijke grasberm met algemene grassen en stikstofminnende soorten, zoals gewone paardenbloem, ridderzuring en smalle weegbree. Op basis van deze aanwezige biotopen en de bestaande bekende verspreidingsgegevens, kan worden uitgesloten dat er een negatief effect is op beschermde plantensoorten.

Effectenanalyse

Aanwezigheid van beschermde planten is uitgesloten op basis van het ontbreken van geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied. Het uitvoeren van aanvullende inventarisatie is niet noodzakelijk.

3.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens (NDFF) blijkt de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis rondom de bebouwing nabij het plangebied. Daarnaast kunnen andere soorten vleermuizen verwacht worden, zoals de ruige dwergvleermuis, laatvlieger en de gewone grootoorvleermuis. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten strikt beschermd conform bijlage IV van de habitatrichtlijn.

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis maken veelal gebruik van gebouwen als verblijfplaats. De rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis maken gebruik van oude bomen met gaten en spleten als rust- en voortplantingsplaats. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig die kunnen fungeren als zodanig; er zijn geen holtes gevonden en/of de bomen zijn te gering in omvang. Daarnaast is er ook geen voornemen om de bomen te kappen. Er bevinden zich geen gebouwen in het plangebied, waardoor verblijven in gebouwen op voorhand uitgesloten kunnen worden.

Lijnvormige structuren in het landschap kunnen gebruikt worden als vliegroutes voor vleermuizen. Zulke structuren, bijvoorbeeld bomenrijen, houtwallen en watergangen, zijn met name van belang voor het verbinden van verblijf- en foerageerplaatsen. De bomen rondom het plangebied vormen dergelijke structuren en kunnen daarom fungeren als vliegroutes. Er zijn geen voornemens om de bomen te kappen, waardoor de lijnvormige structuren behouden blijven. Wel kan in de aanlegfase door de werkzaamheden geluids- (door de inzet van bouw materiaal) en lichtverstoring (door de inzet van bouwlampen) plaatsvinden, waardoor de functie als vliegroute in het geding kan komen.

In het plangebied is geschikt foerageergebied voor vleermuizen aanwezig in de vorm van bomenrijen en bosrand. De werkzaamheden vinden plaats in de berm waar geen bosrand of bomenrij aanwezig is.

Figuur 4 Voorbeeld van mogelijke vliegroute in het plangebied

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De bomen langs het plangebied zijn niet geschikt als rust- en voorplantingsplaats voor veldmuizen vanwege de afwezigheid van geschikte holtes. De bomenrijen kunnen wel fungeren als vliegroute voor de aanwezige veldmuizen in de omgeving van het plangebied. Er worden geen bomen gekapt, dus de bomenrij wordt in stand gehouden. Wanneer de functionaliteit van de mogelijke vliegroutes echter niet gewaarborgd kan blijven, kan dit leiden tot aantasting van de functie van de bomenrij als vliegroute. Om licht- en geluidsverstoring van de mogelijke vliegroutes te voorkomen, dienen de werkzaamheden overdag plaats te vinden. Omdat de werkzaamheden in de wegberm plaatsvinden, waar vliegroute-structuren afwezig zijn en wanneer de werkzaamheden overdag uitgevoerd worden, kunnen negatieve effecten op het foerageren van veldmuizen worden uitgesloten. In dat geval is aanvullend onderzoek ten behoeve van veldmuizen niet noodzakelijk.

3.6 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens (NDFF) zijn waarnemingen bekend van grondgebonden zoogdieren die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het gaat hierbij om waarnemingen van de boomarter, bosmuis, das, edelhert, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, rosse woelmuis, steenarter, vos en wild zwijn uit (de omgeving van) het plangebied. Daarnaast komen naar alle waarschijnlijkheid ook kleine arters voor.

De ree, vos, egel, konijn, haas en soorten (spits)muizen staan op de lijst met vrijgestelde soorten voor Gelderland.

Het plangebied en de omgeving hiervan is bekeken voor typische elementen die kunnen duiden op de aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen, evenals geschikt habitat voor de beschermde, niet vrijgestelde soorten. De directe omgeving van het plangebied betreft bos- en heidegebied en grasland. Dit gebied kwalificeert als geschikt habitat voor bovengenoemde soorten. Ook is er in het plangebied een door dassen in gebruik zijnde dassentunnel aanwezig.

In het plangebied zelf is geen schuilmogelijkheid voor de grotere zoogdieren aanwezig. Het is een schrale berm langs een drukke provinciale weg. Wel zijn muizenholen aangetroffen. Voor deze muizen geldt een vrijstelling. Op basis van de habitateigenschappen en verspreiding, kunnen andere beschermde muizen worden uitgesloten. Het is mogelijk dat het tracégebied wordt gebruikt als foerageergebied door de marterachtigen en eekhoorns. Edelherten kunnen mogelijk in het plangebied voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het gebied waar de open ontgravingen plaatsvinden, is van kleine omvang en ligt dichtbij de weg, daarmee vormt het matig tot geen geschikt habitat voor bovengenoemde soorten. Het plangebied vormt ook geen essentieel deel van de habitat, omdat in de omgeving ruimschoots soortgelijk en geschikter habitat aanwezig is. Het is wel van belang dat bij de open ontgravingen rekening wordt gehouden met de in het tracé liggende dassentunnel. Wanneer deze zijn functie behoudt, zijn blijvende negatieve effecten op marterachtigen op voorhand uitgesloten.

3.7 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens komen in (de omgeving van) het plangebied diverse waarnemingen naar voren van vogels met jaarrond beschermde nesten. Dit betreft waarnemingen van onder andere de boomvalk buizerd, sperwer, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik en wespandief. Ook komen ransuil, steenuil, kerkuil en mogelijk oehoe in deze omgeving voor.

Er zijn tijdens het veldbezoek binnen de invloedssfeer van het plangebied geen jaarrond beschermde nest- en rustplaatsen (categorie 1 tot en met 4) van vogels aangetroffen. De omgeving van het plangebied bestaat uit bos- en heidegebied, in het bos gelegen bebouwing en grasland. Deze gebieden kunnen voor de eerdergenoemde soorten fungeren als leefgebied. Hierdoor kunnen de soorten ook incidenteel in het plangebied voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nest- en rustplaatsen aangetroffen binnen (de directe omgeving van) het tracé. Ook worden deze niet verwacht binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit. Het bos langs het tracé zou mogelijk gebruikt kunnen worden als nest- of rustplaats voor vogels van wie het nest jaarrond beschermd is, en door algemeen voorkomende broedvogels. Aan de bomen vinden echter geen werkzaamheden plaats. Tevens zijn de werkzaamheden van beperkte omvang waarmee het verstorend effect op eventueel grotere afstand niet aan de orde is.

Het plangebied zelf beschikt niet over geschikt habitat voor nest- en rustplaatsen, en zal slechts in zeer beperkte mate als foerageergebied volstaan. In geen geval zal het een essentiële functie hebben. Wel dient men tijdens de uitvoeringsfase rekening te houden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle broedgevallen zijn beschermd tijdens het broedseizoen dat globaal van half maart tot eind augustus plaatsvindt. Dit is echter onderhevig aan meteorologische omstandigheden, waardoor deze periode eerder of later kan beginnen. Van belang bij de uitvoering is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk worden verstoord gedurende het broedseizoen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt.

3.8 Amfibieën

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen het plangebied zijn geen bestaande waarnemingen bekend van amfibieën die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het plangebied betreft een droge berm waar geen geschikte watergangen of -partijen aanwezig zijn (voortplantingswater). Daarnaast ontbreekt geschikt landbiotoop voor beschermde niet-vrijgestelde amfibieën. Algemene beschermde amfibieën, zoals de bruinen kikker en gewone pad, kunnen wel sporadisch de berm passeren. Deze soorten zijn vrijgesteld vanwege hun landelijk gunstige staat van instandhouding. Een functie van het plangebied als essentieel gebied voor beschermde amfibieën is dan ook op voorhand uitgesloten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Een functie van het plangebied voor beschermde niet-vrijgestelde amfibieën kan op basis van het ontbreken van geschikt habitat worden uitgesloten.

3.9 Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In de omgeving van de voorgenomen ingreep zijn waarnemingen bekend van reptielen die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de hazelworm en adder (art. 3.10 Wnb). In de verdere omgeving zijn ook waarnemingen bekend van de gladde slang (Habitatrichtlijn soorten, art. 3.5), levendbarende hagedis (art. 3.10 Wnb) en zandhagedis (Habitatrichtlijn soorten, art. 3.5).

De waarneming van de zandhagedis is afkomstig uit de rand van een heidegebied ten westen van het plangebied, langs de Harderwijkerweg. De zandhagedis komt voor in duin- en heidegebieden, waarbij in het binnenland de hagedis vooral wordt aangetroffen in droge, structuurrijke heideterreinen. Geschikt habitat komt binnen het tracé en de directe omgeving niet voor.

De waarneming van de levendbarende hagedis komt uit een heidegebied ten zuidwesten van het plangebied. De levendbarende hagedis heeft heide en hoogveen als voorkeurs-habitat, met enkele verspreiding in open bossen en ruige graslanden, in de bermen van (spoor)wegen en een beperkt deel van de duinen. Het is een vochtminnende soort en wordt daardoor veel aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. Vanwege een combinatie van de droge, weinig zonbeschenen bermen met onvoldoende beschutting en weinig vegetatiestructuur, komt binnen het tracé geen geschikt leefgebied voor, voor de levendbarende hagedis.

De hazelworm komt voor op gebieden met dichte vegetatiebedekking in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. De omgeving van het tracé vormt hiermee ongeschikt leefgebied vanwege de afwezigheid van structuurvariatie, de smalle bermstrook en de ongeschiktheid van het omliggende gebied (fietspad/pad).

De waarneming van de gladde slang komt van het fietspad aan de Harderwijkerweg in het verlengde van het tracégebied. De gladde slang komt van nature voornamelijk voor op droge heideterreinen, maar ook op hogere delen van hoogveengebieden en open bossen en jonge aanplant op zandgrond. Dit terreintype komt niet voor binnen het plangebied.

De adder komt voor op hoge zandgronden (met uitzondering van de duinen). In de winter kiezen ze voor ondergrondse, vorstvrije verblijven die meestal op zuidhellingen liggen en vaak begroeid zijn met ondoordringbare vegetatie. Dit gebied komt binnen het plangebied niet voor vanwege de afwezigheid van voldoende dekking, structuurvariatie en de mate van verstoring van het plangebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Beschermde soorten reptielen stellen vaak specifieke eisen aan hun habitat. Geschikt habitat voor reptielen is echter binnen het gebied van de graafwerkzaamheden afwezig. Mogelijke negatieve effecten op de soorten kunnen daarmee op voorhand worden uitgesloten, aanvullende maatregelen zijn niet nodig.

3.10 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In (de omgeving van) het plangebied zijn geen watergangen of -partijen aanwezig. Voorkomen van deze soortengroep kan daarmee worden uitgesloten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Vanwege de afwezigheid van geschikt leefgebied voor vissen in het plangebied kunnen effecten op deze soortgroep worden uitgesloten.

3.11 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Er zijn uit de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de grote parelmoervlinder (art. 3.10 Wnb). Deze soort is als dwaalgast vastgesteld en heeft geen leefgebied binnen het plangebied. Beschermde soorten ongewervelden zijn doorgaans (zeer) zeldzame soorten die een specifiek habitat eisen en een gering verspreidingsgebied hebben. Dergelijke gebieden zijn afwezig in het plangebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het voorkomen van beschermde ongewervelden is uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikt habitat binnen het tracé en hun actuele voorkomen. Nader onderzoek naar beschermde ongewervelden is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS. Ondergebracht in Gelders Natuur Netwerk (GNN). Daarnaast bestaat er nog de Groen Ontwikkelzone (GO));
 - gebieden buiten het NNN (weidevogelgebieden, rustgebieden voor ganzen).

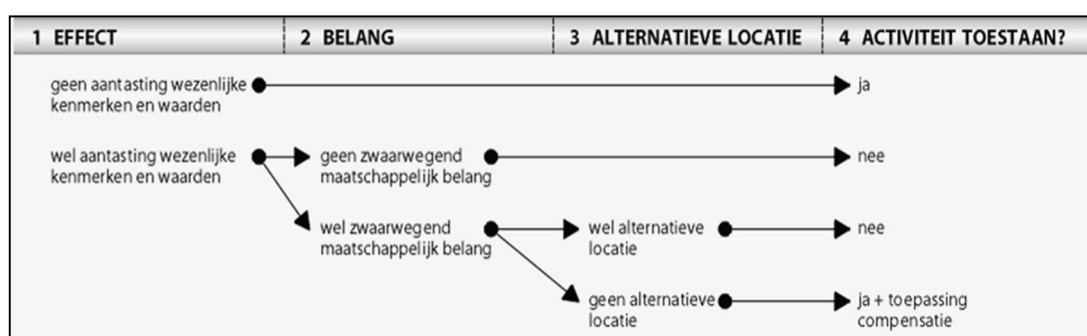
4.2 Natuurnetwerk Nederland

4.2.1 Toetsingskader

Concrete beleidsregels van provincie Gelderland ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk zijn opgenomen in de vigerende Omgevingsverordening Gelderland (geconsolideerde versie december 2018).

De afweging voor ingrepen in het GNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een GNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het GNN uitkomst bieden om projecten in het GNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van GNN-gebieden in de omgeving van het projectgebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In provincie Gelderland is de externe werking van het GNN niet van toepassing.

Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het projectgebied.

Figuur 5 Schema van het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel

4.2.2 Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

Het plangebied is gelegen in de groene ontwikkelzone en het Gelders Natuurnetwerk. Het tracé waarin gegraven wordt, is echter kleiner en ligt volledig binnen de groene ontwikkelzone. Een groene ontwikkelzone is een gebied met een andere bestemming dan natuur dat ruimtelijk vervlochten is met het Gelders Natuurnetwerk. Externe werking op groene ontwikkelzones is niet van toepassing.

Het plangebied is gelegen in groene ontwikkelzone 143 (Papendal – Schaarsbergen). De kernkwaliteiten van dit deelgebied worden niet aangetast door de activiteiten. Er is ook geen sprake van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied. Een nadere procedure hoeft niet te worden doorlopen.

Figuur 6 Ligging van het tracé ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de groene ontwikkelzone (GO). Het rode contour geeft het plangebied aan.

4.3 Gebieden buiten het NNN

Niet van toepassing.

5 Conclusies

Wet natuurbescherming

Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt in Natura 2000-gebied de Veluwe. Significante negatieve effecten op de beschermde natuurwaarden van het Natura 2000-gebied zijn op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak voor een nadere procedure. Effecten als gevolg van stikstofdepositie ten gevolge van de inzet van materieel zullen getoetst moeten worden door middel van een stikstofdepositieberekening met de AERIUS-calculator. Indien er sprake is van effecten, veroorzaakt door stikstof in stikstofgevoelige habitats en leefgebieden, dan is het opstellen van een Voortoets noodzakelijk.

Soortenbescherming

Er zijn soorten die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming te verwachten binnen de invloedssfeer van het tracé. Vanwege de ligging (langs een drukke weg) en eigenschappen van het plangebied (geen geschikt of essentieel leefgebied) kunnen effecten op deze soorten echter uitgesloten worden. Effecten op de eventuele vliegroutes van vleermuizen kunnen vermeden worden door de werkzaamheden overdag plaats te laten vinden. Ook dient de dassentunnel in het plangebied bij de werkzaamheden onaangetast te blijven.

Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op beschermde gebieden in het kader van het GNN. De kernkwaliteiten van de groene ontwikkelzone waar het tracé gelegd zal worden, worden niet in het geding gebracht door de activiteiten. Een nadere procedure hoeft dus niet te worden doorlopen. Er is geen procedure noodzakelijk in de vorm van een 'nee, tenzij-toets'.